

Tülin Sağlamtuñ Kütüphaneler Genel Müdürü

Sayın Bakanım, Sayın Valim, Sayın Müsteşar Yardımcılarım, değerli konuklar, sevgili kütüphaneciler, biricik öğrencilerim.

Bir Kütüphane Haftası'nda daha yeniden bir araya gelmenin mutluluğu içinde hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği gibi bu haftayı kutlamaktaki amacımız, kütüphanelerin birey ve toplum açısından önemini vurgulamak, vatandaşlarımıza kütüphane hizmetlerimizi tanıtmak ve buna bağlı olarak kütüphanelerimizin ve kütüphaneciliğimizin sorunlarını dile getirmek ve çözüm yolları aramaktır.

Kütüphane Haftası'nda Türkiye'de bu amaca yönelik olarak TKD, ÜNAK, Ankara Valiliği ve Genel Müdürlüğümüz çeşitli etkinliklerde bulunacaktır.

Göreve geldiğimizden bu yana Sayın Bakanımız Fikri Sağlar'ın yakın ilgi ve destekleri ile halk kütüphanelerimizde gözle görülür bir iyileşme kaydedilmiştir. Çağdaş halk kütüphaneciliğinin gerektirdiği biçimde vatandaşlarımızın kütüphane hizmetlerinden daha etkin yararlanabilmeleri için çalışmalarımız büyük bir yoğunlukla devam etmektedir.

1991 yılı sonu itibariyle 938 olan halk kütüphanesi sayısı 1992 yılı sonunda 1046'ya 1993'te 1117'ye yükselmiştir. Bu sayı 1994 30 Mart itibariyle 1164'tür. Gezici kütüphaneler ile birlikte bu sayı 1242'dir. Böylece 1992'de 108, 1993'de 71 ve 1994'te 48 olmak üzere göreve geldiğimizden bu yana toplam 227 kütüphane hizmete açılmıştır.

1994 yılı yatırım programında 46 kütüphane binası yapımı yer almıştır. 2 kütüphane binasının yapımı tamamlanmış, 2 kütüphanenin ise hizmete açılışı gerçekleştirilmiştir. 15 kütüphane binasının bu yıl sonuna kadar yapımlarının tamamlanarak hizmete açılması planlanmıştır. Halk kütüphanelerinin açılması ve geliştirilmesinde Bakanlığımızın mevcut olanaklarının yanısıra yerel yönetimlerin de büyük katkıları olmaktadır. Bakanlığımızca "Kütüphanelerin Yaygınlaştırılmasında Yerel Yönetimlere Destek Projesi" kapsamında 1993 yılında yerel yönetimlere 3 milyar parasal destekte bulunulmuştur. Son iki yılda yerel yönetimlerle işbirliği yoluyla 142 kütüphane halkımızın hizmetine girmiştir.

Yatırım programı yoluyla yaptırılan kütüphane binalarının yapımının uzun zaman alması ve maliyetin yüksek olması kütüphane ve kültür hizmetlerinin kısa dönemde vatandaşlarımıza ulaştırılmasını engellemektedir.

Bu nedenle Bakanlığımızca kütüphane binası sorununun kısa dönemde çözümlenebilmesi için gelişmekte olan bölgelerde prefabrik sistemler düşünülmüş ve bu amaçla ilk olarak 10 Mart 1994'te Ankara Mamak ve 12 Mart 1994'te İzmir Buca'da prefabrik Kültür ve Sanat evlerinin yapımı gerçekleştirilerek Sayın Bakanımız tarafından hizmete açılmıştır. 1994 yılı Yatırım programında yeralan 3.000.000.000 lira ödenekle yeni prefabrik Kültür ve Sanat evleri yapımı sağlanacaktır.

Çağdaş halk kütüphanesi hizmet uçlarından biri olan gezici kütüphanelerle hizmet verme çabamız da aynı yoğunlukla devam etmektedir. Geçtiğimiz günlerde Ankara Valiliği ile işbirliği sonucu Ankara Adnan Ötügen İl Halk Kütüphanesi bünyesinde hizmet verecek olan bir gezici kütüphaneyi hizmete açtık. Sayın Valimize bir kez daha teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Kendilerinden bir ikinci gezici kütüphane karöserinin yapımı sözü aldık. Bugün Sayın Bakanımız 15 gezici kütüphaneyi hizmete açacaklardır. Bunlardan birisini de KKTC'ne hediye edeceğiz. Böylece gezici kütüphane sayımız 78'e ulaşacaktır. 1994 yılı yatırım programında yer alan 6.250.000.000. lira ödenekle yeni gezici kütüphaneler yaptırılacaktır.

Ankara'yı simgeleyen kedi, seğmen, vb. sembollerle bezenmiş yepyeni bir kimlikle Ankaralıların hizmetine sunduğumuz gezici kütüphanelerden sonra bu yıl da denizlerimizde hizmet verecek bir gezici kütüphane teknesi hizmete açmak çabamızındayız.

1993 yılının son aylarında Sayın Bakanımızın talimatlarıyla Bakanlığımız merkez binasında bir özel araştırma kütüphanesi oluşturduk. Oturma grupları, banko sistemi, masa ve sandalyesi vb. malzemeleri ile koleksiyonunun büyük bir kısmı Genel Müdürlüğümüzce karşılanan bu kütüphanenin bütün hazırlıkları tamamlanarak açılışa hazır hale gelmiştir. Bu kütüphanede bakanlığımız Merkez Birimlerinin ve bağlı kuruluşların hizmet kapsamına ve ilgi alanlarına yönelik konularda 2000'e yakın kitap ve güncel süreli yayınlar bulunmaktadır. Günlük iki çeşit gazetenin de bulunduğu Bakanlık Atatürk Kütüphanemizde 1 kütüphaneci görevlendirilmiş olup dönüşümlü olarak bir de stajyer kütüphaneci olacaktır.

Bakanlığımızca 1993 yılında 2181 çeşitten 608.731 adet kitabın

alınmasına karar verilmiştir. Ancak, kitap alımı için ayrılan ödeneğin tamamı (11.264.495.955.-TL) harcanarak 1787 çeşitten 374.416 adet kitap satın alınarak kütüphanelere kazandırılmıştır.

Yine 1993 yılında 93 çeşit süreli yayına abone olunmasına karar verilmiştir. Ancak söz konusu süreli yayınlardan 7 çeşidi, yayıncıları tarafından kütüphanelere gönderilmediğinden abonelikleri iptal edilmiştir. Bu nedenle 1993 yılında 86 çeşit süreli yayının ödemesi yapılarak kütüphanelere kazandırılmıştır. Ayrıca 140 kütüphane için Resmi Gazete'ye abone olunmuştur. Süreli yayınlara yılda 6.829.491.733-TL ödenmektedir.

1993 yılında 150 kütüphane adına 7 çeşit (Cumhuriyet, Hürriyet, Milliyet, Günaydın, Sabah, Tercüman ve Türkiye) 790 kütüphane adına, 2 çeşit günlük gazeteye abone olunmuş ve kütüphanelere 3.361.530.000.-TL ödenek gönderilmiştir.

İleride yöresel koleksiyon oluşturulması ve yeni açılacak kütüphanelerin koleksiyon gereksinimlerinin giderilmesi için, kütüphanelere 1.013.500.000.-TL ödenek gönderilmiştir.

Bakanlığımız deposunda (Bakanlık yayını, bağış vb. olarak) bulunan 152.309 adet kitap ve dergi kütüphanelere dağıtılmıştır.

Ayrıca Bakanlığımız 1993 yılı bütçesinin Yayınlar Dairesi Başkanlığı ödeneğinden 650.000.000.-TL'nin çeşitli kitap alımlarında kullanılması için alınan prensip onayı gereğince, 36 çeşitten 20.200 adet kitap satın alınmış ve 641.690.000.-TL ödenmiştir. 1993 yılında Bakanlığımız bütçesinden kitap, gazete ve süreli yayın alımı için toplam ödenen miktar 23.110.707.688.-TL'dir.

Yapılan araştırmalar sonucu kütüphanelere günlük gazete ve çok sayıda süreli yayın alınmasının okuyucu sayısını arttırdığı belirlenmiştir. Ocak-Aralık 1993 tarihleri arasında gazete ve dergilerden 2.169.080 kişi yararlanmıştır.

1991 yılında halk kütüphanelerinde 8.930.267 1992 yılında 9.419.007 kitap varken, bu sayı 1993 yılında 9.817.668'e yükselmiştir. Bu kitaplardan yararlanan okuyucu sayısı ise 1991 yılında; 18.730.918, 1992 yılında 20.337.365, 1993 yılında ise 22.752.970'dir. Kayıtlı üye sayısı da 1991'de 850.888 iken 1992'de 878.037 1993'de 962.647 olmuştur. Burada birşeyi daha vurgulamak istiyorum. Artık kütüphanelerimize ders kitabı alınmıyor. Kütüphanelere aldığımız kitaplar Türkiye üzerine araştırma inceleme kitapları,

demokrasi, klasikleri ve elbette danışma kitapları... öte yandan kütüphanelerden düzenli olarak güncelliğini yitirmiş kitaplar ayıklanmaktadır.

Vatandaşlarımıza daha çok okuma olanağı sağlamak amacıyla yaz aylarında gençlik kampı, tatil köyleri vb. yerlerde gezici koleksiyonla hizmet verilmektedir. Gezici koleksiyon hizmeti 1993 yılında Antalya, Çanakkale, İçel, Muğla ve Samsun'da verilmiştir.

1993 yılında SHÇEK'in bağlı bulunduğu Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı ve Bakanlığımız arasında çocuk yuvaları, yetiştirme yurtları ve huzurevlerinde kütüphane oluşturulması, var olanların geliştirilmesi ve desteklenmesi amacıyla bir protokol hazırlanmıştır. Bu kapsamda 39 yetiştirme yurdu ve huzurevi, hastane vb. olmak üzere toplam 152 yere kütüphane hizmeti götürülmüştür.

Ülkemizdeki yerleşim yerlerinin dağınıklığı nedeni ile tüm vatandaşlarımız yerleşik kütüphanelerden yararlanamamaktadır. Bu nedenle bazı yerlerde günün belirli saatlerinde hizmet veren part-time kütüphaneleri belirli gün ve saatlerde ödünç kitap vermektedir. Amasya, Aydın (pamukören), Burdur ve Çankırı illerinde part-time kütüphaneleri hizmet vermektedir.

Sağlıklı vatandaşlarımızın yanında görme engellilerin de halk kütüphanesi hizmetinden yararlanmalarını sağlamak üzere konuşan kitaplık bölümleri oluşturulmaktadır. Bugün Erzurum, Eskişehir, İçel, İzmir, Uşak, Kırklareli İl Halk kütüphaneleri, İstanbul Beyazıt Devlet Kütüphanesi, Manisa Salihli İlçe Halk ve Ankara OR-AN Sevgi Yılı Halk Kütüphanesinde olmak üzere 9 kütüphanemizin bünyesinde konuşan kitaplık bölümleri hizmet vermektedir. Artık gezici kütüphanelerde de konuşan kitap koleksiyonları oluşturularak görme engellilerin bulunduğu okul, yurt, dernek vb. yerlere hizmet götürülecektir.

Okuyucuların yabancı dil öğrenmelerine katkıda bulunmak amacıyla halk kütüphanelerinde dil laboratuvarları oluşturulmaktadır. İstanbul Beyazıt Devlet Kütüphanesi, İçel İl Halk Kütüphanesi ve Ankara OR-AN Sevgi Yılı Halk Kütüphanesi bünyesinde dil laboratuvarları bulunmaktadır.

Normal mesai saatlerinde kütüphaneden yararlanamayan kullanıcılara hizmet vermek amacıyla Ankara, Antalya, Bolu, Bursa, İstanbul, İzmir, Kayseri ve Konya İl Halk Kütüphaneleri ile İstanbul Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nde Pazartesi-Cuma 17.30-19.00 saatlerinde, Trabzon İl Halk Kütüphanesinde ise 17.00-18.00 saatlerinde fazla mesai uygulanmaktadır. Bu uygulamadan 1993

yılında 29.647 kullanıcı yararlanmıştır.

Bakanlığımıza bağlı halk kütüphaneleri bünyesinde hizmet veren 25 Bölge Cilt Atölyesinin yanısıra 1993 yılında 76 il ve 6 ilçeye kitap plastik kaplama ve ciltleme makineleri alınmıştır. Kaplama makinasının birim fiyatı ise 12.346.000.-TL olup amaç daha fazla kitabın daha kısa sürede ve daha az maliyetle ciltlenmesinin sağlanmasıdır.

1993'te 19.750.000.000.-TL olan cari bütçe, 1994'te 39.465.000.000.-TL (%100 yükselme), 1993'te 149.680.000.000.-TL olan yatırım bütçesi 1994'te 250.000.000.000.-TL (%67 yükselme) artış göstermiştir. 1993'te toplam 169.410.000.000.-TL olan Genel Müdürlüğümüz bütçesi 1994'te 289.465.000.000.-TL yükselerek %70.8 artış göstermiştir. Bu arada Genel Müdürlüğümüz Bakanlık Genel bütçesi içindeki oranında da artış gözlenmektedir. 1993'te %13.8 olan bu oran 1994'te %15'e yükselmiştir.

1993 yılında kütüphanelere 769 büyük okuyucu masası, 4190 büyük okuyucu sandalyesi, 155 dikdörtgen çocuk masası, 171 yuvarlak çocuk masası, 1301 çocuk sandalyesi, 1726 kita prafı, 53 periyodik rafı, 115 katalog fiş dolabı gönderilmiştir.

1993 yılında başlattığımız yeni bir uygulama da "Temel Fiş Üretim Projesi"dir. Bu proje ile merkezden satın alınan kitapların kataloglama ve sınıflama işlemlerinin merkezden bilgisayarla yapılarak ilk etapta temel ve ek fişlerinin tüm kütüphanelere gönderilmesi için çalışmalara başlanmıştır. Böylece mevcut personel diğer işlere yönlendirilerek verilen hizmetin kalitesi yükselecektir. Bu arada Dewey Onlu Sınıflama Sistemi'nin 20. basımını çevirerek kütüphaneciliğimize yaptığı katkılardan dolayı Milli Kütüphane Başkanlığı'na teşekkür etmek istiyorum. Yeni uygulamaya başladığımız "Temel Fiş Üretim Projesi"nde bu basımdan çok yararlanmaktayız.

Bakanlığımız halk kütüphanelerinin, artık ders çalışma ve ödev yapma yeri olmaktan çıkarılarak, çağdaş bir anlayışla halkın her kesimine hizmet verebilecek okul öncesi çocuk, gençlik ve yetişkinler bölümünü içeren her türlü basılı ve gör-ışit materyaliyle donatılmış, buldukları yörenin kültür merkezi ve düşünce özgürlüğünün kaynağını oluşturan kuruluşlar olarak hizmet vermelerini sağlamak üzere 1992'de başlattığı örnek kütüphane uygulaması 1993'te devam etmiştir. 1993'te Antalya Tekelioğlu İl Halk, Mersin İl Halk Kütüphaneleri bu proje doğrultusunda yeniden yapılandırılmıştır.

Kütüphanelerde güncel, çarpıcı kamuoyunu yakından ilgilendiren konularda konferans, sempozyum, panel vb. etkinliklerin düzenlenmesinde Genel Müdürlüğümüz kütüphanelere gönderdiği genelgelerle yönlendirici olmuştur. 1991 yılında halk kütüphanelerinde 2489, 1992 yılında 2767, 1993'te ise 3324 kültürel etkinlik gerçekleştirilmiştir. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla Bosna-Hersek kadınlarına destek, Uğur Mumcu'nun ölümünün 1. yılında anılması, demokrasi, laiklik, Atatürkçülük, kültür çevre ilişkisi, sevgi, dostluk, evrensel barış gibi konular bu etkinlik konularından bazılarıdır. Bugün Sayın Bakanımız tarafından açılışı yapılacak olan "Basında Bosna-Hersek" Sergisi bu konuda Bakanlığımızın duyarlılığının somut bir göstergesidir. Ben Serginin hazırlığında belgelerin toplanmasında başta Bosna-Hersek Büyükelçisi Sayın Hayruddin Somun ve Tercüman Sekreter Sayın Kerima Filan'a, Bosna-Hersekli Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı Sayın Ahmet Aksu'ya teşekkür etmek istiyorum.

Yine bu doğrultuda Bakanlığımızca 1993 yılında "Cumhuriyetimiz'in 70. yılında Halk Kütüphaneleri ve Düşünce Özgürlüğü" konulu bilimsel eser yarışması açılmıştır. Düşünce özgürlüğünün kaynağı olan halk kütüphanelerinin tanıtılması, hizmetlerinin benimsetilmesi ve kaynaklarının en verimli bir biçimde kullanılmasını sağlamak, araştırmacıları bu konuda çalışmaya yöneltmek amacıyla açılan yarışma Kasım ayında sonuçlanmıştır. Birincilik 35 milyon, ikincilik 25 milyon, üçüncülük 15 milyon olmak üzere toplam 75.000.000.-TL ödüllü bu yarışmada birinciliğe değer eser bulunamamış, ikincilik ödülünü M.Tayfun Güllü ve Zafer Kızıllıkan'ın "Cumhuriyetimizin 70. Yılında Halk Kütüphaneleri ve Düşünce Özgürlüğü" adlı ortak çalışması, üçüncülük ödülünü ise Handan Güçlüoğlu'nun aynı adlı çalışması almıştır.

29 Kasım - 1 Aralık tarihleri arasında ilk kez I. Halk Kütüphaneciliği Sempozyumu yapılmıştır. Halk kütüphanelerinin ekonomik ve sosyo-kültürel kalkınmadaki önemini ele alınarak halk kütüphaneciliğindeki son gelişmelerin bilimsel düzeyde sorgulandığı sempozyuma tüm il halk kütüphane müdürleri davet edilmişse de 37 İl Halk 22 İlçe Halk Kütüphanesi temsilcisi, üniversitelerin kütüphanecilik bölümleri ve çeşitli kütüphanelerden 150'yi aşkın uzman kişi ile İngiltere'den iki uzman kütüphaneci katılmıştır. Çok verimli geçen bu sempozyum her yıl düzenlenecektir.

Halk kütüphanelerinde çalışanların mesleki gelişmelerini yakından izleyebilmeleri çok önem taşımaktadır. Ancak ülkemizde Kütüphanecilik alanında çok az yayın bulunmaktadır. Genel Müdürlüğümüzce bu eksikliği gidermek üzere mesleki yayınlar hazırlanmakta ve varolanların ikinci basımları

yapılmaktadır. Bu bağlamda 1992 yılında 5 kitabın 2. basımları yapılmıştır. 1993 yılında H.Ü. Kütüphanecilik Bölümü Araştırma Görevlisi Bülent Yılmaz'ın "Okuma Alışkanlığında Halk Kütüphanelerinin Rolü" adlı kitabı ile Oya Gürdal, Serap Narinç, Aytaç Yıldızeli ve Bülent Yılmaz'ın ortak çalışmaları ile hazırlanan "Türk Kütüphaneciliği Dergisi Dizini" adlı iki mesleki eser yayınlanmıştır. Önümüzdeki günlerde Prof.Dr. Osman Ersoy'un makalelerini içeren "Kütüphaneciliğimizde 35 Yıl" adlı kitap ile Sempozyumda sunulan bildirilerden oluşan "I.Halk Kütüphaneciliği Sempozyumu-Bildiriler" adlı kitap yayınlanacaktır. Kitaplar, tüm halk kütüphanelerine gönderildiği gibi Bakanlığımız Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü'nün mağazalarında da satışa sunulmaktadır.

TÜYAP tarafından bu yıl ilk kez Ankara'da 9-17 Nisan 1994 tarihleri arasında düzenlenecek olan I. Ankara Kitap Fuarı'nda Kütüphaneler Genel Müdürlüğü'ne ayrılan özel bir standla ilk kez katılacağız. Ve orada şimdiye kadar gerçekleştirdiğimiz çalışmalarımızı "ISBN, ISSN, Okul Öncesi Çocuk Bölümü vb." ve yayınlarımızı sergileme olanağı bulacağız.

1993 yılında kültürel değişim programı çerçevesinde Genel Müdürlüğümüz ve taşra teşkilatımızdan Almanya'ya 2, İngiltere'ye 3, Amerika'ya 1, Hollanda'ya 1 kütüphaneci gönderilmiştir. Ayrıca IFLA, Unesco, AT gibi uluslararası kurum ve kuruluşlarca kütüphanecilik ve enformasyon toplantılarında ülkemizin bu alanda tanıtılması ve yeniliklerin izlenebilmesi amacıyla gereksinim duyulan alanlarda yetiştirilmek üzere 10 kişinin yurt dışına gönderilmesi planlanmıştır.

Ülkemiz çok değerli bir yazma koleksiyonuna sahiptir. Bakanlığımıza bağlı halk kütüphanelerinde bulunan 177.633 adet yazma eserin ergonomik koşullarda korunarak gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için Sayın Bakanımızın talimatlarıyla bu eserler Milli Kütüphane, Süleymaniye Kütüphanesi ve Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nde toplanmaya başlanmıştır. 1993 yılında 13 ilden yazma eser devri yapılmıştır. Ayrıca 1993 yılında Süleymaniye Kütüphanesi'nce 217.000.000.-TL, Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nce 234.100.000.-TL'si tutarında yazma eser satın alınmıştır. 1993'te kütüphanelerimizde bulunan yazma eserlerden mikrofilm almak isteyen 523 Türk uyruklu, 176 yabancı uyrukluya toplam 699 mikrofilm verilmiştir.

Ayrıca yazma eserlerle ilgili iki projemiz vardır, bunlardan birisi Yazma ve Nadir Eserler Patolojisi ve Restorasyon Araştırma Merkezi diğeri ise Yazma ve Nadir Eserler Restorasyon Merkezi kurulması projesidir.

Kütüphanelerimizde ve diğer kuruluşlarda bulunan yazma ve nadir eserlerimizin büyük bölümü onarım veya bnakıma muhtaç durumdadır. Bu eserlerin bakım ve onarımlarının yapılarak gelecek nesillere aktarılmasının sağlanması için İstanbul'da "Yazma ve Nadir Eserler Patolojisi ve Restorasyon Araştırma Merkezi" kurulması planlanarak;

İstanbul'da Süleymaniye Kütüphanesi'nin dış duvarları içerisinde "Zarifi Bey Konağı'nın bulunduğu arsa üzerinde binanın yapımına karar verilerek, ilk aşamada restitüyon ve restorasyon planları gönderildi. Hazırlanan bu planlar Anıtlar Yüksek Kurumundan geçirilerek, binanın yapımı İstanbul Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü'nce 30.12.1993 tarihinde, 1994 yılı sonunda bitirilmek üzere 1.170.000.000. lira üzerinden ihale edildi.

Binanın yapımının bu yıl sonuna kadar bitirilmesi planlanlanmaktadır. Çok yakında temeli atılacaktır.

İstanbul'da kurulmakta olan "Yazma ve Nadir Eserler Patolojisi ve Restorasyon Araştırma Merkezi" ile Konya'da kurulmakta olan "Yazma ve Nadir Eserler Restorasyon Merkezlerin"nde kullanılacak cihazların alımına 1991, 1992 ve 1993 yıllarında devam edilmiş, bu iş için 1994 yılında yer alan 2.000.000.000. lira ödenekle de cihaz alımlarına devam edilecektir.

Ülkemizde yıllardır çeşitli alanlarda yaygın bir biçimde kullanılan bilgisayarlar bütün halk kütüphaneleri için olmasa bile geniş koleksiyona ve büyük okuyucu potansiyeline sahip halk kütüphaneleri için zorunlu hale gelmiştir.

Kütüphaneler Genel Müdürlüğü'nün bilgisayarla ilk tanışması 1987 yılında ISBN uygulamasının başlamasıyla olmuştur. Zaman içerisinde Genel Müdürlük'te artan iş yoğunluğunun çağdaş ve hızlı bir şekilde yürütülebilmesi için başka bilgisayar sistemlerine de ihtiyaç duyulmuştur. Bu amaçla 1990 yılında DOS İşletim Sistemi altında çalışan 10 terminalli ve toplam 460 Mb. hard disk kapasiteli PC Network satın alma yoluyla Genel Müdürlük bünyesinde kullanılmaya başlanmıştır. Terminaller iş yoğunluğuna sahip olan şubelere kurulmuş ve Bilgi İşlem Şubesiyle ortaklaşa yürütülen çalışmalar sonucunda

- Kadro
- İstatistik
- ISBN
- ISSN

- Türkiye'deki yayıncılara ait bilgiler
- Satın alınan kitap ve süreli yayınların izlenmesi
- Merkezden satın alınarak kütüphanelere gönderilen yayınların bibliyog-rafik bilgilerinin yüklenmesi ve katalog kartlarının üretilmesi
- Bütçe ve Planlama ile ilgili bilgiler
- Çeşitli adres bilgiler bilgisayara yüklenerek ilgili şubelerin kullanımına sunulmuştur.

Ayrıca Genel Müdürlüğümüz'de kurulu bulunan PC Network'ün 60 ve 80 Mb.lik iki terminali masüstü yayıncılık amacıyla da kullanılmaktadır. Windows altında çalışan çeşitli programlar ile çok kaliteli dizgi işlemleri yapılmakta; dergi, broşür, kitap, duyuru ve grafikler hazırlanarak, bunların çıktıları kağıt, aydınlar ve asetat üzerine alınıp doğrudan baskıya verilebilmektedir.

Genel Müdürlüğümüz için hizmet veren bu sistem dışında Bakanlığımız Merkezi Otomasyon Projesi çerçevesinde, Kültür Bakanlığı, Kütüphaneler Genel Müdürlüğü ve bağlı halk kütüphaneleri ile otomasyonu sağlamak amacıyla yeni bir bilgisayar sistemi kurmuştur. Bu proje ile Kütüphaneler Genel Müdürlüğü'nde verilen hizmetler ve Genel Müdürlük bünyesinde yer alan, Mart 1994 sonu itibariyle 1242 halk kütüphanesinde yürütülen kütüphanecilik hizmetlerinin yerine getirilmesi, merkez ve halk kütüphaneleri arasındaki bilgi akışının sağlanması, kütüphanecilikte geçerli olan kural, ilke ve standartlara uygun biçimde kütüphaneler bilişim sisteminin oluşturulması amaçlanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından kurulan sistem 670 Mb. Hard disk kapasitededir ve UNIX İşletim Sistemi altında çalışan DG-Aviion-4100 serisinden oluşmaktadır.

Sistem 7 adet terminal ve terminallerin sistemle iletişimini sağlayan term server, yazıcılar ve modemi kapsar.

Bu sistemde kullanılmak üzere Kütüphaneler Genel Müdürlüğümüz için "Kitap ve Süreli Yayın Alım Dağıtım" ve "Kütüphane Binaları Envanteri" programları hazırlanarak veri girişimine başlanmıştır. Bir plan çerçevesinde Genel Müdürlüğümüz için çeşitli programlar hazırlanacaktır.

Kütüphaneler Genel Müdürlüğü, Mart 1994 tarihinde ODTÜ üzerinden ağların ağı olarak bilinen INTERNET'e bağlandı. INTERNET 1993 sonu itibariyle bütün dünyayı kapsayan, 110 ülkeye dağılmış ve 2 milyon bilgisayarı

birbirine bağlayan 12248 bilgisayar ağının toplamıdır. Bu bağlantı sayesinde Kütüphaneler Genel Müdürlüğü'nün bilgisayarından INTERNET üzerindeki 300 civarında kütüphane kataloguna erişmek mümkündür.

INTERNET'e bağlı Araştırma Kütüphaneleri Bilgi Ağı (RLIN) 100'den fazla kütüphane ve arşivin 40 milyondan fazla kaydını içermektedir.

Yine INTERNET üzerindeki USENET aracılığıyla 3500'den fazla konuyu içeren haber gruplarına erişmek, INTERNET üzerinden dünyanın herhangi bir yerindeki INTERNET kullanıcısı ile elektronik posta yönetimiyle haberleşmek, çeşitli dokümanlara dosya transfer protokol'ü (FTP) vasıtasıyla erişmek mümkündür.

Genel Müdürlüğümüze bağlı İstanbul Basma Yazı ve Resimleri Derleme Müdürlüğü'nce 1991 yılında 6522 kitap, 3033 süreli yayın; 1992 yılında 6151 kitap, 2910 süreli yayın; 1993 yılında ise 5978 kitap ve 2734 süreli yayın derlenmiştir.

1987'de başlayan ISBN uygulaması ile 23 Mart 1994 tarihine kadar toplam 1466 kişi, kurum, kuruluş ve yayınevi sisteme kaydedilmiştir ve bunların 26494 yayımına ISBN tahsis edilerek bibliyografik künyesi bilgisayara yüklenmiştir. ISBN alan kitap sayısı her geçen yıl artarak uygulama ülke çapında yaygınlaştırılmıştır. Öte yandan kısa adı ISSN olan "Uluslararası Standart Süreli Yayın Numarası"nı ülkemizde uygulamak amacıyla Bakanlık Makamı'nın onayı ile Paris'te ISSN ve Kütüphaneler Genel Müdürlüğü bünyesinde 25 Eylül 1993 tarih ve 21709 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan tebliğiyle uygulama resmen başlatılmıştır.

Genel Müdürlüğümüz ve Eğitim Dairesi işbirliğiyle 26-30 Nisan 1993 tarihleri arasında Orta Anadolu Bölgesinden 30 il ve ilçe halk kütüphanesi müdür ve sorumlularına yönelik "Halk Kütüphaneciliği" Semineri Nevşehir'in Hacıbektaş ilçesinde düzenlenmiştir. Ayrıca 1-5 Kasım 1993 tarihinde Marmaris'te Doęu ve Güneydoęu Anadolu bölgesinden 25, Muğla il ve ilçelerinden 5 kütüphane müdür ve sorumlusunun katıldığı "4.Halk kütüphaneciliği Hizmetiçi Eğitim" Semineri gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca 17 Ocak 1994 tarihinden itibaren Genel Müdürlüğümüzde yeni göreve başlayan 9 kütüphaneci için bir oryantasyon programı çerçevesinde bu kütüphaneciler Genel Müdürlüğümüzün bütün birimlerinde ve Bakanlık Binamızdaki Atatürk Merkez Kütüphanesinde belli sürelerle çalışacaklar ve

program sonunda gerekli değerlendirmeler yapılarak en verimli olabilecekleri birimlerde görevlendirileceklerdir.

Kütüphanelerin yeterli hizmet verebilecek duruma gelmesinde en önemli etkenlerden biri de nitelikli personeldir. Genel Müdürlüğümüz 6-9 Eylül 1993'te taşra örgütünün kütüphaneci gereksinimini karşılamak üzere yalnız üniversitelerin Kütüphanecilik Bölümü mezunlarının katıldığı Kütüphanecilik sınavı yapılmıştır. Sınavı kazanan 35 aday kütüphanecinin atanmaları gereksinim bulunan kütüphaneler göz önüne alınarak gerçekleştirilmiştir.

1991 yılında merkez ve taşra örgütünde görev yapan kütüphaneci sayısı 268 iken 1992 yılında bu sayı 280'e, 1993 yılında 363'e çıkartılmıştır. 1994 Mart ayı itibariyle merkez ve taşra örgütümüzde görev yapan kütüphaneci sayısı 396'dır. Genel Müdürlüğümüz'de 31 Kütüphaneci görev yapmaktadır.

Genel Müdürlüğümüz merkez ve taşra teşkilatında görev yapan hizmet süreleri yeterli kütüphaneciler ile kütüphane yöneticilerine 1-4 derece kadrolar sağlanarak maddi bakımdan az da olsa durumlarının düzeltilmesi yoluna gidilmiştir.

Ayrıca kütüphanelerde görev yapan 5-15 derecelerdeki derece terfi yapmamış elemanlarımızı da durumlarına uygun kadro sağlanmıştır.

Merkez örgütünde çeşitli ünvanlarda 86, taşra örgütünde çeşitli ünvanlarda 4108 olmak üzere 4194 kadromuz bulunmaktadır.

Mart 1994 itibariyle merkezde çeşitli ünvanlarda 2, taşrada ise 494 olmak üzere 496 kadromuz boş bulunmaktadır.

1993 yılında tüm çabalarımıza rağmen hiçbir kütüphanemize kadro sağlanamamıştır. Toplam kadro gereksinimimiz çeşitli ünvanlarda 4559 adettir.

Yatırım programı yolu ile satın alınan gezici kütüphanelere gerekli şoför kadroları sağlanamamıştır. Bu nedenle açılan gezici kütüphanelere ve diğer birimlere 27 şoför ile 150 kaloriferci ihdası gerekmektedir.

Bugüne kadar halk kütüphanelerinde gerçekleştirdiğimiz etkinlikleri özetlemeye çalıştım. Bütün bunlardan pembe bir tablo çizdiğim anlaşılmasın Tabii ki halen çözüm bekleyen sorunlarımız var Ama ne yazık ki bu sorunlar ülkemizin genel sorunlarından kaynaklanan ve maalesef beni aşan konularda

ortaya çıkmaktadır. Örneğin personel sorunumuz ve kütüphanecilerin özlük hakları.

Sayın Bakanımızın, Müsteşarımızın ve Müsteşar Yardımcılarımızın kütüphanecilere olan özel yaklaşımına ve bu konuda Maliye Bakanlığı Devlet Personel Dairesine yaptığımız girişimlerimize karşın kütüphanecilerin özel uzmanlık alanlarının tanınması ve özlük haklarının sağlanması sorunu çözümlenememiştir.

Ancak bu konuda azimli ve kararlıyız. Aydınlık yarınlara ulaşmak için okuyan, düşünen, bilgili, demokratik kuşaklar yetiştirmek zorundayız. Bunun yolu ise kütüphanelerden geçmektedir. O halde hep birlikte bu amaç için çalışmalıyız.

Hepinize saygılar sunarım.